

Často kladené otázky

ECA/14/49

Lucemburk, 5. listopadu 2014

Výroční zpráva za rok 2013 – často kladené otázky

1. Schválil EÚD účetní závěrku za rok 2013?

Ano. EÚD schválil účetní závěrku za rok 2013 jako spolehlivou (vydal k ní „čistý výrok“), jak činí každoročně již od rozpočtového roku 2007. Účetní dvůr dospěl k závěru, že účetní závěrka za rok 2013 ve všech významných (materiálních) ohledech věrně zobrazuje finanční situaci EU a výsledky jejího hospodaření za daný rok.

Kromě výroku o účetní závěrce je EÚD rovněž povinen vydat na základě svých auditních testů výrok o tom, zda byly **uskutečněné** platby provedeny v souladu s pravidly EU. **V roce 2013 činila odhadovaná míra chyb v těchto operacích 4,7 %. Byla tedy příliš vysoká, než aby EÚD mohl vydat čistý výrok o správnosti operací.**

2. Zlepšuje se finanční řízení EU?

Odhadovaná míra chyb se v uplynulých letech příliš neměnila, trvale se však držela nad 2% prahem významnosti (materiality)¹. Situace je v různých oblastech politiky různá, i když na přijatelné úrovni je míra chyb pouze v oblasti správních výdajů EU. ([viz diagram](#))

Účetní dvůr opakovaně doporučoval zlepšit kontrolní systémy na úrovni členských států i EU a dále zjednodušit pravidla s cílem zvýšit kvalitu výdajů a snížit míru chyb.

ECA Press

Damijan Fišer – tiskový mluvčí

12, rue Alcide De Gasperi – L - 1615 Luxembourg

Tel.: (+352) 4398 45410

Mobilní tel.: (+352) 621 55 22 24

E-mail: press@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

www.eca.europa.eu

3. Co tedy znamená odhadovaná míra chyb ve výši 4,7 %?

Údaj 4,7 % je odhadem částky **finančních prostředků, které neměly být z rozpočtu EU vyplaceny**, neboť nebyly použity v souladu s platnými předpisy, a nebyly tudíž ani v souladu s tím, čeho Rada a Parlament pomocí příslušných právních předpisů zamýšlely dosáhnout.

K typickým chybám patří **platby nezpůsobilým příjemcům, platby na nezpůsobilé projekty nebo na nákupy, při nichž nebyla řádně uplatněna pravidla pro zadávání veřejných zakázek.** ([viz diagram](#))

4. Celková částka rozpočtu EU na rok 2013 činila 148,5 miliardy EUR a míra chyb dosáhla 4,7 %. Znamená to, že téměř 7 miliard EUR z finančních prostředků EU bylo vyplýváno?

V minulosti někteří komentátoři násobili celkový rozpočet EU mírou chyb a docházeli k celkové částce „vyplývaných prostředků“. **Takový přístup je velmi zjednodušující a může být zavádějící.** EÚD v rámci testování kontroluje, zda prostředky EU byly vydány na účely, pro něž byly zamýšleny, zda účtované náklady byly řádně spočítány a zda byly dodrženy podmínky způsobilosti.

Některé chyby se týkají prostředků, které nesplnily podmínky způsobilosti: například podpora poskytnutá na výzkum společnosti klasifikované jako malý nebo střední podnik, která však byla zcela v majetku velké společnosti. Jiné chyby se týkají nedodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek, například udělení dodatečné zakázky na stavební práce pro letiště jedné firmě, aniž by jiní potenciální uchazeči měli možnost předložit své nabídky nejlepší možné ceny.

V těchto případech mohly mít finanční prostředky EU určitý pozitivní dopad a být přínosné, i když podmínky jejich využití nebyly v plném rozsahu dodrženy. Naopak určité legální a správné výdaje mohou být plýtváním, např. dálnice postavená bez ohledu na dopravní potřeby.

5. Jak chyby vznikají?

Chyby vznikají, když příjemci žádající o podporu z prostředků EU nedodržují pravidla. Aby byli příjemci způsobilí pro financování z prostředků EU, jsou povinni dodržovat specifická pravidla EU a v některých případech též vnitrostátní pravidla. Smyslem těchto pravidel je zajišťovat, aby výdaje byly vydávány na účely zamýšlené Radou a Parlamentem.

K chybám dochází porušením těchto pravidel. Navrhovatelé projektů například nedodržují pravidla pro zadávání veřejných zakázek, výzkumná střediska žádají o uhrazení nákladů, jež s projekty financovanými EU nesouvisí, nebo zemědělci nedodržují své závazky týkající se životního prostředí. Výroční zpráva za rok 2013 uvádí konkrétní příklady chyb zjištěných při auditním testování.

6. Jestliže pro rok 2013 činí odhadovaná míra chyb pro platby 4,7 %, znamená to, že 95,3 % rozpočtu EU bylo čerpáno v souladu s pravidly?

Ne. Výrok Účetního dvora o výdajích EU je založen na rozsáhlém vzorku, který pokrývá všechny výdajové oblasti. Operace zařazené do vzorku se kontrolují podrobně a zjištěné chyby se vyčíslují a používají k výpočtu odhadované míry chyb.

Existuje ale mnoho chyb, které EÚD nevyčísluje, jako např. méně závažná porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek, nedodržení pravidel týkajících se publicity nebo nesprávné provedení směrnic EU ve vnitrostátním právu. Tyto chyby EÚD do odhadu míry chyb nezahrnuje.

7. Šlo v případech zjištěných chyb o podvod?

Ve většině případů ne. Podvod je úmyslně klamavé jednání, jehož cílem je zisk. I když identifikace případů záměrných kroků, jejichž cílem je podvod, může být při vykonávání obvyklých auditních postupů obtížná, Účetní dvůr každoročně při svém auditním testování zjistí omezený počet případů podezření z podvodu. Ty hlásí úřadu OLAF (Evropský úřad pro boj proti podvodům), který je ve spolupráci s orgány daného členského státu dle nutnosti vyšetřuje a sleduje.

8. Kdo je na vině: členské státy, nebo Evropská komise?

Vinni jsou v konečném důsledku ti, kteří předkládají nesprávné žádosti o financování. Kontrolní systémy v členských státech i na úrovni EU by však v první řadě měly zpracování takových žádostí předcházet nebo takové chyby zjišťovat a opravovat. Podle auditu EÚD jsou tyto kontrolní systémy obecně pouze částečně účinné. Proto dochází k chybám v platbách.

Účetní dvůr odhaduje míru chyb u výdajů společně řízených Komisí a členskými státy na 5,2 %. U zbytku operačních výdajů, jež jsou přímo řízeny Komisí, činí tento odhad 3,7 %. Bylo zjištěno mnoho příkladů nedostatků v řídicích a kontrolních systémech jak na úrovni členských států, tak Komise.

Na oblasti podléhající sdílenému řízení, jako např. zemědělství a výdaje na soudržnost, připadá 80 % výdajů rozpočtu EU. Je zde potenciál k účinnějšímu využívání kontrolních systémů ke snižování míry chyb. EÚD dospěl k závěru, že u značné části zjištěných chyb měly orgány členských států k dispozici dostatečné informace k tomu, aby před tím, než požádaly Komisi o proplacení výdajů, mnohé z těchto chyb zjistily a opravily. To by výrazně snížilo míru chyb, například u oblasti „rozvoj venkova, životní prostředí, rybolov a ochrana zdraví“ z 6,7 % na 2,0 %.

9. Komise může žádat členské státy o vrácení prostředků, pokud byla jejich výplata chybou. Jaký dopad to má na míru chyb?

Finanční opravy a zpětné získávání prostředků se zohledňují v odhadu míry chyb EÚD v tom případě, že vedou ke zpětnému získání prostředků, které byly chybně vyplaceny ve stejném roce. Děje se tak, pokud byl nesprávný výdaj zjištěn a vyloučen z výdajů vykázaných daným členským státem Komisi anebo pokud vedl ke zpětnému získávání prostředků od příjemců v daném roce. Tyto podmínky jsou však splněny pouze někdy.

Nápravná opatření a opatření ke zpětnému získání prostředků za rok 2013 přijatá orgány v členských státech a Komisí měla na odhadovanou míru chyb pozitivní dopad. Bez těchto opatření by celková odhadovaná míra chyb činila 6,3 % (namísto 4,7 %).

Pravidla pro výdajové období 2007–2013 motivovala členské státy k podávání správných žádostí pouze v omezené míře, protože mohly chybné žádosti prostě stáhnout a nahradit je novými, aniž by ve většině případů o peníze z rozpočtu EU přišly. Pravidla, jimiž se řídí politika soudržnosti v novém období 2014–2020, pole působnosti pro tyto postupy omezují. Dopad této změny by se měl odrazit v budoucích výdajích.

10. Co se míní „důrazem na výsledky“?

Správci finančních prostředků na úrovni EU a v členských státech by měli věnovat více pozornosti tomu, jakých výsledků projekty a činnosti financované EU dosahují, a nesoustřeďovat se jen na to, zda byly provedeny v souladu s pravidly. Například vydávat prostředky na letiště a pozemní komunikace, které budou lidé opravdu využívat, a financovat environmentální projekty, které skutečně pomohou životnímu prostředí.

TISKOVÉ MATERIÁLY k výroční zprávě za rok 2013 jsou k dispozici ve 23 jazycích EU na adrese www.eca.europa.eu.

ⁱ Práh významnosti (materiality), pod nímž nemají chyby významný dopad.